

Dvoživke Parka Škocjanske jame

Aleksandra Lešnik, Katja Pobiljšaj, Maja Cipot, Primož Presetnik

Voda je nepogrešljivi del življenjskega prostora večine v Sloveniji živečih vrst dvoživk. In vode je v Parku Škocjanske jame, vsaj ponekod, zelo veliko. Čeprav voda tu silovito in hitro odteče v podzemlje, so dvoživke v parku našle nekaj primernih koticov zase. Za dvoživke na območju Parka Škocjanske jame so, tako kot tudi povsod drugod, najpomembnejši vodni življenjski prostori, kamor se vsako pomlad vračajo, se v njih razmnožujejo in odlagajo jajca ali mreste.

Park Škocjanske jame ni prav velik park. Meri le nekaj malega več kot štiristo hektarjev, kljub temu pa tu najdemo kar tri naravovarstveno bolj izpostavljene vrste dvoživk: človeško ribico (*Proteus anguinus*), velikega pupka (*Triturus carnifex*) in hribskega urha (*Bombina variegata*). To so vrste, za katere je opredeljeno območje *Natura*

2000 Kras, v katerem je tudi večji del Parka Škocjanske jame. Vsaka od teh vrst ima svoje ekološke zahteve, zato jih najdemo v različnih življenjskih prostorih. Pa pojdemo lepo po vrsti.

Spodobi se, da reviji *Proteus* v čast in seveda jamam kot takim začnemo pregled dvoživk z močerilom oziroma človeško ribico. Doslej smo bili prepričani, da se najstarejši zapis o dvoživkah v Škocjanskih jamah nanaša na to našo znamenito podzemno dvoživko, o kateri piše avstrijski zoolog Leopold Joseph Franz Johann Fitzinger leta 1850. Temu je znani speleolog naših krajev Adolf A. Schmidl, poimenovan tudi »jamski Schmidl« oziroma »Höhlen-Schmidl«, sporočil, da je bila v jami (St. Canzian-Grotte) enkrat med avgustom in novembrom leta 1850 opažena človeška ribica. Domnevno se je ta zapis nanašal na Škocjanske jame, tako ga vsaj po-

Nekaj splošnih značilnosti dvoživk

- Dvoživke (*Amphibia*) so štirinožni vretenčarji z nestalno telesno temperaturo, ki je popolnoma odvisna od temperature okolja. Večina vrst ima dva para okončin, s štirimi prsti na sprednjih in petimi na zadnjih okončinah. Imajo tanko in golo kožo brez lusk in s številnimi sluznimi in strupnimi žlezami. Odrasle dvoživke dihajo s preprostimi pljuči, do izmenjave kisika z okolico pa lahko pride tudi skozi kožo, ki mora biti vedno vlažna. Prav zato se večinoma zadržujejo v vodi ali v vlažnih kopenskih okoljih.
- Večina dvoživk del leta preživi v vodi, del leta pa na kopnem. Od tod tudi njihovo ime, saj »amphibios« v starogrščini pomeni dvojno življenje. Njihov življenjski prostor obsegajo prezimovališča, mrestišča in poletna bivališča, med katerimi se selijo po ustaljenih selitvenih poteh. Nekatere vrste na svojih selitvah prehodijo od nekaj sto, druge pa do nekaj tisoč metrov.
- V Sloveniji živita dva reda dvoživk: repate dvoživke (*Caudata*), med katere štejemo človeško ribico, močerade in pupke, ter brezrepe dvoživke (*Anura*), kamor uvrščamo krastače, urhe, česnovko, rego in prave žabe.

vzemajo številni avtorji, čeprav natančnejše brskanje po virih o zgodovini raziskovanja Škocjanskih jam kaže, da Schmidl v Škocjanskih jamah pred letom 1851 sploh ni raziskoval. Glede na Schmidlova poročanja iz leta 1850 je tega leta raziskoval jame v okolici Postojne in Planine. Istega leta je obiskal še nekatere ponore na Cerkniškem jezeru ter jame v Rakovem Škocjanu, ki so bile vsaj do začetka 20. stoletja tudi imenovane Škocjanske jame (pri Rakeku). Z zapisom kraja St. Canzian-Grotte je tako gotovo imel v mislih katerega od bruhalnikov ali jam pri Rakovem Škocjanu, kjer po informacijah članov Jamarskega društva Rakek človeške ribice živijo še danes (na primer v Javorniški jami). Še več, sam Schmidl v svojem poročanju o raziskavah Reke in Škocjanskih jam leta 1851 sploh ne omenja človeške ribice in v istem poročanju celo podarja, da te še niso bile opažene na izvirih Timave.

O človeški ribici iz Škocjanskih jam tako obstaja le en zelo dvomljiv zapis starejšega datuma. Leta 1912 je Paul Kammerer v enem od svojih prispevkov zapisal, da je »Škocjanska jama pri Divači, okolica Trsta« že dolgo znano najdišče človeške ribice in da je imel priložnost videti več primerkov septembra leta 1897. Svoje doživetje je opisal: »Dve uri hoda globoko v glavni jami se je nahajala mlaka, ki jo je pustila Reka. Mlaka je bila direktno povezana z reko in oddaljena pravzaprav samo nekaj korakov od hitro tekoče struge reke, vendar je bila v njej skoraj stoječa voda. Na dnu se je nahajala gosta, rumena ilovica, v njej pa večji kamni. Ko sva prišla z jamskim vodičem bližje z lučjo, so človeške ribice ležale v plitvi vodi na bregu reke in so se pred našimi očmi zarile v ilovnati mulj.« (Prevod iz nemščine Sitka Tepeh.) Mesto, ki ga opisuje, bi lahko bilo v predelu Dvorane planinskega društva, do kamor so po pisanju Trevorja Shawa vodili turiste že leta 1895, a po sedanjem poznavanju jame je to mesto zelo malo verjetno najdišče človeške

ribice. Poleg tega dvomijo o zanesljivosti tudi drugih njegovih poročil. A vsemu zapisanemu navkljub bi morali raziskati še eno možnost. Ali niso morda že konec 19. stoletja v Škocjanskih jamah kazali človeške ribice, ki so jih prinesli od drugod? Morda pa jih je takrat komaj sedemnajstletni Paul Kammerer res lahko videl?

Človeške ribice so v Škocjanskih jamah od sedemdesetih let 20. stoletja in vsaj do leta 1985 (Aljoša Krivic osebno) obiskovalcem razkazovali v izklesanih manjših bazenih – škavnah –, prvotno mišljenih kot zbiralnikov vode. Ti so v Tihi jami, daleč nad Reko, in sem so bile človeške ribice večkrat prinesene iz Planinske jame (Borut Lozej osebno). Danes te skrivnostne podzemeljske dvoživke ob ogledu Škocjanskih jam ne boste videli, ostale so le še škavne z vodo. V razburkanem kanjonu Reke, ki dere v jamo, pa se ni mogoče zlahka sprehoditi do njenega podzemnega življenjskega prostora. A jamski potapljači to posebno bitje z veliko sreče vseeno lahko srečajo v njenem naravnem okolju tudi v Škocjanskih jamah, kar je 19. novembra leta 2011 uspelo le Aljoši Krivicu, Simonu Burji in Sebastijanu Žagarju v sifonu Ledeni dihnik v Marchesettijevem jezeru tik pred Mrtvim jezerom (Krivic osebno). To je trenutno edini otipljivi podatek o navzočnosti človeške ribice v Škocjanskih jamah, zato bi bilo to opažanje vredno ponovno potrditi. To sta septembra leta 2015 poskušala Tomaž Zorman in Samo Šturm, a v Marchesettijevem jezeru sta naletela le na ribe, med katerimi je bila tudi velika soška postrv (*Salmo marmoratus*). Glede na navzočnost plenilskih rib pa je pojavljanje močerila v tem delu jam verjetno bolj izjema kot pravilo.

Za potrditev navzočnosti niso več nujna neposredna opažanja človeške ribice, saj najnovejše raziskovalne metode, tako imenovane metode eDNA (»environmental DNA«) oziroma metode okoljske DNK, biologom genetikom omogočajo potrjevanje navzočnosti le na podlagi drobnih delčkov v vodi

razpršene dednine (na primer odpadle celice povrhnjice). Zagotovo človeška ribica živi v podzemni Reki po toku navzdol, saj je bila večkrat opažena v Južni dvorani Kačje jame, kjer so jo zabeležili že italijanski jamarji konec oktobra leta 1971, kar naj bi bila sploh prva potrditev navzočnosti vrste v vodah Reke. Leta 1989 pa je Andrej Mihevc pisal o človeški ribici v sifonskem jezeru končne dvorane v Mejamah pri Danah pri Divači, v jamah, ki naj bi bile povezane s hidrološkim spletom podzemne Reke. Te jame so neda- leč stran od meje parka.

Človeška ribica je med našimi dvoživkami edina, ki vse življenje preživi v vodi in je s svojimi tudi več kot dvajsetimi centimetri telesne dolžine pravi velikan med troglobionti (pravimi jamskimi živalmi). Ostale dvoživke v parku ponavadi srečamo zunaj jam, a tudi te tu in tam v jamah poiščejo zatočišče pred neprimernimi vremenskimi

razmerami.

Pred ponorom v jame teče Reka v parku po tri in pol kilometra dolgi, deset do šestdeset metrov široki in več kot sto metrov visoki soteski. To je eden redkih naravnih površinskih vodnih življenjskih prostorov za dvoživke znotraj meja parka. Hribski urhi (*Bombina variegata*) so značilni poletni prebivalci občasnih luž in nihajočega toka Reke v tej soseski, nekje varno nad Reko pa v številnih skrivališčih tudi prezimujejo.

V parku so poleg občasnih luž Reke edine stoječe vode kali, ki jih je na krasu, kjer je bila preskrba s pitno vodo že od nekdaj težavna, ustvaril človek. Prav zato ima skoraj vsaka vas vsaj en vodni zbiralnik ali kal, od koder so zajemali vodo za ljudi ali pa za živino. V stoletjih so kale naselile številne zanimive rastlinske in živalske vrste, med katerimi so tudi dvoživke.

Od repatih dvoživk poleg že omenjene človeške ribice in velikega pupka v parku živi tudi manjši robati pupek (*Lissotriton vulgaris meridionalis*), podvrsta navadnega pupka (*Lissotriton vulgaris*). Obe vrsti pupkov lahko v parku opazujemo v kalih vse od pomladi, ko se samci v svatovski preobleki, značilni za vsako od vrst, ter s posebnim paritvenim plesom postavljajo pred drugimi samci in privabljajo samice. Samec velikega pupka ima značilni kožnati, visoki in nazobčani hrbtni greben ter izrazito srebrno belo progo na repu. Samec robatega

Reka Reka dolvodno od mosta v Škofljah ter pri vodomerni postaji ARSO. Foto: Marijan Govedič.

pupka nima tako izrazito visokega in nazobčanega hrbtnega grebena kot navadni pupek drugod po Sloveniji, ime pa je dobil po izrazitejših hrbtno-bočnih gubah, ki mu dajejo bolj oglat videz. V obdobju svatovanja se kloaka samcev robatih pupkov odebeli in obarva črno, rep pa je na spodnjem robu intenzivno oranžen do skoraj rdeč in ima svetlo modro progo. Ko samec velikega ali robatega pupka s svatovskim plesom uspe privabiti samico, na dno odloži skupek semenčic v želatinasti kapsuli (spermatofor), ki ga samica pobere v kloako. Po oploditvi samica več deset drobnih blede rumenih jajčec, vsakega posebej, pazljivo ovije v lis-

Kal v Matavunu je popolnoma obzidan, prav tako tisti v Škocjanu. Takšen kal z ribami in brez večje površine plavajočih in vsaj delno potopljenih vodnih rastlin, kamor bi se lahko skrile, za dvoživke ni najbolj primeren. Veliki in robati pupki, hribski urbi in rosnice pa so kljub temu tudi tu navzoči, pa čeprav zaradi zlatih ribic njihove ličinke nimajo prav veliko možnosti, da bi preživele. Dve zlati ribici namreč lahko požreta potomstvo kar petih žabjih parov. Izziv upravljalcem parka naj bo tako iz vseh kalov v parku odstraniti ribe in obiskovalce parka ozavestiti, da v kale nikakor ne sodijo ribe in želve, ki so jih imeli doma v akvarijih in za katere so se naveličali skrbeti.

Foto: Aleksandra Lešnik, Ali Šalamun.

te vodnih rastlin. Čez nekaj tednov se iz njih razvijejo ličinke, ki so sicer po obliki podobne odraslim, vendar dihalo z zunanjiimi škrgami in še nimajo razvitih zunanjih okončin. Že zelo kmalu se ličinke začnejo prehranjevati z majhnimi nevretenčarji in do jeseni, ko kal zapustijo, se jim razvije najprej sprednji, potem pa še zadnji par nog. Vodne rastline v kalih so nežnim ličinkam pupkov pomembno skrivališče pred plenilci, na primer pred zlatimi ribicami (*Carassius auratus*) in belouškami (*Natrix natrix*), ki smo jih pred leti v kalu v Matavunu že opazovali. Odrasli veliki in robati pupki se v kalih zadržujejo vse do poznega poletja oziroma dokler je v njih dovolj vode. Na območjih, kjer je več kalov na kupu, je znano, da se pupki med njimi radi sprehodijo večkrat v sezoni.

V kalih v parku lahko opazujemo tudi več vrst brezrepnih dvoživk. Zgodaj spomladi sèm med prvimi prispejo rjave žabe rosnice (*Rana dalmatina*), katerih mresti so značilno kroglasti in večinoma posamezno natakknjeni na bilke rastlin, ter navadne krastače (*Bufo bufo*), ki dolge vrvičaste mreste ovijejo okoli rastlin ali kamnov. In prav nič čudno ni, če se ti mresti pojavijo takole na hitro, skoraj čez noč. Odrasle živali obeh vrst se v vodnih življenjskih prostorih zadržujejo le nekaj dni, ko se pariyo in

*Kale so v stoletjih naselili tudi bribski urbi (*Bombina variegata*), ki se v vodi ali zelo blizu nje zadržujejo ves aktivni del leta, vse do pozne jeseni. Večkrat v sezoni, skoraj po vsakem večjem dežju, vanje odlagajo majhne mreste s po le nekaj deset jajčeci. Pogosto tako lahko na istem mestu opazujemo različne razvojne stopnje – mreste, paglavce, majhne komaj preobražene urbe še z repi in odrasle živali.*

Foto: Aleksandra Lešnik, Marta Jakopič.

odložijo mreste. Vse do konca razmnoževanja se odrasle dvoživke ne prehranjujejo. Vode potem kar najhitreje zapustijo in se odpravijo v poletna bivališča – na travnike, grmišča in v gozdove, kjer se hranijo in si skušajo povrniti moči od dolge zime, selitve in drugih pomladanskih naporov. Paglavci brezrepnih dvoživk se v kalih v nekaj mesecih preobrazijo in mladi osebkii do poletja zapustijo svoj vodni življenjski prostor. Vanj se bodo večinoma vrnili že naslednje leto,

V kalu zahodno od Matavuna je bilo še konec junija leta 2013 malo vode, slabo leto kasneje je bil kal čisto brez vode že v mesecu aprilu, še leto kasneje pa je bil popolnoma suh in se je že dobobra začel zaraščati s steblikami. Obnova tega in ureditev novih kalov na območju parka, predvsem v gmajni zunaj vasi, sta lahko zanimiva izziva v prihodnosti. Park bi lahko obogatili z dodatno učilnico na prostem ter hkrati številnim dvoživkam in tudi drugim na vodo vezanim živalskim in rastlinskim vrstam omogočili preživetje. Foto: Barbara Zakšek.

zagotovo pa najkasneje takrat, ko bodo tudi sami pripravljeni na razmnoževanje.

Prebivalci kalov v parku so tudi hribski urhi, zagotovo pa je tu nekoč živela tudi zelena rega (*Hyla arborea*). Navzočnost rege v parku je danes vprašljiva, saj je zadnji zabeležen podatek star že več kot deset let. Odrasle rege se večinoma dobro skrite zadržujejo v visoki vegetaciji nad vodami in jih bomo ob kalih redkeje videli. Bolj gotovo je, da bomo ob večerih slišali njihovo značilno glasno oglašanje, ki se lahko sliši tudi nekaj kilometrov daleč.

Z upadanjem živinoreje in pojavom vodovoda so se kali, ki jih je na krasu ustvaril človek, začeli izsuševati, nekatere pa so tudi zasipali. Tako je pomemben del življenjskega prostora dvoživk začel izginjati. Kali na krasu tvorijo mrežo vodnih biotopov in prav vsak kal predstavlja pomemben in nepogrešljiv kamenček v tem mozaiku. Zato bosta le primerno vzdrževanje in ureditev novih kalov povsod na krasu in ne le na območju parka večini vrst dvoživk omogočila dolgoročno preživetje.

Pojdimo še malo zunaj meja parka, na vplivno območje Parka Škocjanske jame, ki zajema celotno porečje Reke, od njene ga izvira v pogorju Snežnika do ponora v Škocjanskih jamah, kjer se na tej poti vanjo steka na desetine potokov. To veliko območje leži na obsežnem stiku kraškega in nekraškega sveta, ki vsak zase nudita ustrezne razmere za nastanek raznolikih življenjskih okolij, ki jih zasedajo različne vrste dvoživk. Za obsežnejši flišni del je značilna površinska rečna mreža, ki ustvarja številne vlažne in poplavne travnike, močvirja in trstičja, s pomočjo človeka pa nastalo tudi nekaj večjih stalnih stoječih voda – akumulaciji Klivnik in Molo. Bolj kot je stoječa voda stalna, v večji meri jo zasedajo zelene žabe (*Pheleophylax* spp.) in večje so populacije vseh vrst dvoživk. V vodnem zadrževalniku Tajh pri vasi Gornje Ležeče je bilo na primer ob enem samem obhodu prešteti kar 380 velikih pupkov. Navadni močerad (*Salamandra salamandra*) je prebivalec prostranih gozdov, kjer so številni pritoki Reke, v katere samice odlagajo ličinke. V visokogorju Snežnika svojega pisanega sorodnika zamenja planinski močerad (*Salamandra atra*), ki pa za svoj razvoj ne potrebuje prav nobene vode in je zato posebej med našimi dvoživkami. Ličinke se razvijajo kar v telesu samice. Ta odloži popolnoma preobražene mladiče, ki so na las podobni odraslim osebkom in so takoj sposobni življenja na kopnem. Na Vremščici in v Brkinih živi planinski pupek (*Ichthyosaura alpestris*), v celotnem vplivnem območju parka pa tudi sekulje (*Rana temporaria*) in navadne krastače, ki se iz zaledja k Reki in k različnim stoječim vodam vsako pomlad selijo po ustaljenih poteh, le da bi se parile in odložile mreste, potem pa se vrnejo nazaj v svoje kopenske življenjske prostore.

V vplivnem območju Parka Škocjanske jame imajo na populacije dvoživk velik vpliv ceste, ki delijo njihov življenjski prostor. Selitve dvoživk namreč vsako leto potekajo po istih, stalnih poteh, ki jih pogosto sekajo

prometne ceste. Promet na njih je za mnoge dvoživke poguben, predvsem spomladi na poti do mrestišč, ko se hkrati seli na tisoče živali. Delavci parka in prostovoljci sicer že nekaj let na več mestih v Vremski dolini med Bujami in Ribnico ob Reki čez cesto prenašajo dvoživke, med katerimi so sekulje in zelene žabe, večinoma pa navadne krastače, ki tod cesto prečkajo v stotinah, a to za trajno rešitev problema ne zadošča. Zato bi tudi v vplivnem območju parka veljalo razmisliti o postavitvi podhodov in stalnih usmerjevalnih varovalnih ograj na najbolj kritičnih odsekih cest.

Namesto zaključka

Dvoživke v Parku Škocjanske jame niso bile nikoli sistematično raziskane, zato je objavljenih virov malo. A kljub temu v parku poznamo sedem vrst dvoživk. Morda pa prebivalci parka poznajo mesta, kjer se zadržujejo tudi planinski pupki, navadni močeradi, sekulje in zelene žabe. Le kdo bo prvi, ki bo po mnogih letih v parku ponovno našel zeleno rego?

Pomembnejši viri:

CKFF 2017. *Podatkovna zbirka Centra za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju (stanje 28. 2. 2017).*

Fitzinger, L., 1850: *Ueber den Proteus anguinus der Autoren. Sitzungsberichte der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften mathematisch-Naturwissenschaftliche Classe, Wien, 5: 291–303.*

Gorički, Š., Stanković, D., Snoj, A., Kuntner, M., Jeffery, W. R., Trontelj, P., Pavicević, M., Grizelj, Z., Năpăruș - Aljančić, M., Aljančić, G., 2017:

Environmental DNA in subterranean biology: range extension and taxonomic implications for Proteus. Scientific Reports, 7: 45054. 11 str. [doi:10.1038/srep45054].

Kammerer, P., 1912: *Experimente über Fortpflanzung, Farbe, Augen und Körperreduction bei Proteus anguinus Laur. (zugleich: Vererbung erzwoingener Farbveränderungen, III. Mitteilung). Archiv für Entwicklungsmechanik der Organismen, 33: 349–461.*

Maher, I. (ur.), 2007: *Okrogla voda: priručnik o kalih. Ljubljana: Zavod RS za varstvo narave, 207 str.*

Mibevc, A., 1989: *Kontaktni kras pri Kacičah in ponor Mejame. Acta carsologica, Ljubljana, 18: 173–195.*

Müller, F., 1890: *Škocjanski jamski svet / Die Grottenwelt von St. Canzian*. V: Peric, B., Peternelj, K. (ur.), Tepeh, S. (prev.), 2013: *Park Škocjanske jame. Škocjan*, 58 str.

Shaw, T. R., 1998: *Early tourists at Škocjanske jame – 18th century to 1914*. *Acta Carsologica*, Ljubljana, 27 (2): 235–264.

Schmidl, A., 1850: *Die Untersuchung einiger Höhlen am Karst*. V: Anonymus (ur.): *Jahrbuch der Kaiserlich Königlichen Geologischen Reichsanstalt*, Wien, 1: 701–705.

Schmidl, A., 1851: *Ueber den unterirdischen Lauf der Recca*. V: Anonymus (ur.): *Sitzungsberichte der mathematisch-naturwissenschaftlichen Classe, Sitzung vom 8. Mai 1851, Sitzungsberichte der Akademie der*

Wissenschaften mathematisch-naturwissenschaftliche Klasse, 06: 655–682.

Tarabocchia, G., 1973: *Contributo sulla migliore conoscenza del corso ipogeo del Timavo alla luce delle recenti scoperte nell'Abisso dei Serpenti*. V: *Estratto da Atti del 1. Conv. Speleol. del Friuli-Venezia Giulia (Trieste, 8/9 dicembre 1973)*, 5 str.

Aleksandra Lešnik je bila rojena v Novem mestu. Študij je z diplomo leta 1998 zaključila na Biotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani. Na Centru za kartografijo favne in flore je zaposlena od leta 1999, kjer sodeluje pri številnih projektih o dvoživkah, med pomembnejšimi velja izpostaviti *Vzpostavitev monitoringa laške žabe, velikega pupka ter nižinskega in hribskega urha v Sloveniji*. Med njenimi glavnimi nalogami je poleg raziskovanja dvoživk tudi delo na podatkovnih zbirkah in kartografija. Ukvarja se z razvojem uporabniškega vmesnika *BioPortal*, kjer je zadolžena tudi za delo z uporabniki pri urejanju podatkov in fotografij, še posebej pri projektih tako imenovane ljudske znanosti.

Maja Cipot je bila rojena v Murški Soboti. Študij biologije na Biotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani je zaključila leta 2005. V istem letu se je zaposlila na Centru za kartografijo favne in flore, kjer je vse do leta 2016 raziskovala in preučevala dvoživke po vsej Sloveniji. Med njenimi številnimi projekti velja izpostaviti *Vzpostavitev monitoringa velikega pupka, laške žabe ter nižinskega in hribskega urha v Sloveniji*. Od leta 2016 je zaposlena na Ministrstvu za okolje in prostor kot strokovna sodelavka za področje narave in biotske raznovrstnosti na projektu *LIFE Krepitev zmogljivosti*.

Katja Pobjlšaj je bila rojena v Mariboru. Diplomirala je leta 1993 na Biotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani. Po zaključenem študiju se je zaposlila v Prirodoslovnem muzeju Slovenije, kjer je do leta 1999 delala kot kustosinja za herpetologijo. Od leta 1999 je zaposlena na Centru za kartografijo favne in flore, kjer izvaja in vodi nacionalne in mednarodne projekte s področja varstva narave, presoje vplivov na okolje za segment narava ter presoje sprejemljivosti planov za varovana (*Natura 2000* in zavarovana) območja. Je ustanovna članica *Societas herpetologica slovenica* in začetnica raziskovanja dvoživk v Sloveniji. Je članica Komisije za varstvo vrst pri *Societas Europaea Herpetologica*.

Primož Presetnik je zaposlen na Centru za kartografijo favne in flore, raziskovanje netopirjev pa ga je že v študentskih letih zapeljalo tudi v jame, ki so ga skoraj popolnoma prevzele. Leta 2001 je vstopil v Društvo za raziskovanje jam Ljubljana, v okviru katerega dejavno sodeluje še danes. Med drugim je bil tudi predsednik društva, trenutno pa opravlja naloge vodje komisije za kataster jam. Seveda se je med svojimi raziskavami pogosto srečal tudi z znamenitim močerilom.